A. D. 1891

CURRENDA XVII.

N. 159/pr.

Breve Sanctissimi Patris Leonis XIII.

in causa regularium bonorum vendendorum vel locandorum aut oneribus gravandorum.

Facultates de regularium bonis in Austriaco Imperio positis alienandis, deque oneribus imponendis super iisdem bonis, quas ad supremum Apostolatus officium Divinae Providentiae consilio evecti ex similibus Nostris Litteris die XVI mensis Septembris anno MDCCCLXXX datis ad decennium protulimus, nunc omnibus hac de re inspectis, perpensisque, opportunum ducimus in aliud tempus prorogare. Quapropter motu proprio, certa scientia, ac matura deliberatione Nostra Apostolicae Sedis Nuntio apud Carissimum in Christo Filium Nostrum Austriae Imperatorem Bohemiae et Hungariae Regem Apostolicum pro tempore existenti, vel ei qui eiusdem Nuntii vices pro tempore gerat, nec non Archiepiscopis, atque *Episcopis* et Praesulibus, ut vocant, nullius dioecesis in universa memorati Imperatoris Austriae ditione existentibus, iis tamen exceptis bonis, si qua in provinciis, Italicis consistant, nec non Episcopo Wratislaviensi pro parte eiusdem dioecesis, quae in imperio Austriaco comprehenditur, *ad aliud decennium a novissimo postremae prorogationis die computandum Facimus facultatem* cuique in sua dioecesi concedenti facultates sequentibus articulis comprehensas = 1° = Alienandi bona regularium ordinum usque ad summam Florenorum octo millium monetae Austriacae, sive stabilia ea bona sint, sive in publicis nominibus consistant, adiecta tamen conditione ut pretium ex alienatione perceptum in aliorum bonorum stabilium seu censuum acquisitionem convertatur, iisque deficientibus, pretium ipsum alia ratione fructuose, ac secure collocetur, exclusa qualibet negotiatione per sacros canones ecclesiasticis viris interdicta = II° = Imponendi bonis regularium onera, quae non excedant summam Florenorum duodecim millium rationem tamen ac terminum praefiniendo, quo aes alienum dissolvatur. Quod si necessariae instaurationes ac amelioramenta in aliquo regularium fundo occurrant, neque aes alienum contrahi, et nonnisi per alicuius boni ad eosdem regulares pertinentis venditionem necessitati provideri queat, hoc in casu concedendi Facultatem perficiendi venditionem cum conditione, ut, si ex pretio percepto pars supersit, eadem fructuose collocetur rationibus superius expositis.

Quod si vendenda bona sint, vel onera iisdem imponenda, *quae pretium excedant superius definitum*, eo in casu regulares suas deferre preces debebunt vel directe ad S. Sedem, vel ad Nuntium Apostolicum, cui proinde facultatem facimus petitam veniam concedendi, si hoc in Domino expedire iudicaverit — III° — Firmis manentibus ordinariis facultatibus causarum piarum pro ineundis locationibus et conductionibus ad triennium concedendi facultatem locationes et conductiones ipsas ineundi ad quindecim annos, servatis quod ad reliqua canonicis praescriptionibus. Ad vitandos autem abusus nonnullos, et obsecundandum aliqua ratione consuetudini quae in Austriaco imperio invaluit, ut bonorum ecclesiasticorum possessores, a respectivis conductoribus reditus, seu praestationes accipiant, facultatem concedendi reditus ipsos, seu praestationes percipiendi in antecessum ita tamen, ut illae quoad fundos urbanos non excedant summam, quae in semestri spatio a conductore persolvenda sit; quod vero spectat ad bona rustica, dummodo summam non praetergrediatur, quae a conductore per anni spatium persolvatur — IV° — In casibus urgentis necessitatis atque utilitatis religiosae Familiae in quibus ad alienationem seu onerum impositionem sine mora deveniendum sit, facultatem largimur *absque praefinitae pecuniae* summa alienationem perficiendi, vel aes alienum contrahendi, ea tamen adiecta conditione, *ut in posterum ea de re ad Nuntium Apostolicum*, sive directe ad Sanctam Sedem singillatim accurateque referatur. Porro in omnibus et singulis casibus integram semper esse volumus facultatem postulationes ad Apostolicam Sedem directe deferendi. Volumus praeterea, ut in singulis huiusmodi concessionum casibus sive ab Apostolico Nuntio, sive ab Antistitibus dioecesanis Superior localis et respectivum Capitulum religiosae familiae audiatur, atque canonicae praescriptiones accurate serventur, ac praesertim Constitutio fel. me. Pauli II Praedris Nostri, quae incipit „Cum in omnibus“ edita die XI Maii MCDLXV, ac proinde in omnibus et singulis facultatibus, seu concessionibus volumus et mandamus, ut pateat, ac probata sit religiosae familiae necessitas vel utilitas, eumque in finem in singulis item casibus non modo Superioris localis et respectivi Capituli consilium, ut supra dictum est, audiatur, verum etiam honesti nominis et probati iudicii viri antea consulantur. Praecipimus denique, ut in omnibus et singulis actis venditionis seu alienationis, et onerum impositionis, atque etiam locationis ad annos quindecim *mentio expresse fiat facultatis ab Apostolica Sede concessae.* Haec volumus, iubemus, mandamus, non obstantibus Pauli II Praedecessoris Nostri aliorumque Praedecessorum Nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, aliisque Constitutionibus et Ordinationibus speciali licet mentione dignis in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 1 Septembris MDCCCLXXXXI.

Pontificatus *Nostri* *Anno Decimo Quarto*

Loco † sigilli *Pro Domino* ***Card. Ledochowski***

T. Archiepiscopus Seleuc. Subst.

Concordat cum Originali quod in tabulario S. Nuntiaturae Apostolicae asservatur.

In quorum fidem etc. Vindobonae die 11. Septembris 1891.

Archiepiscopus Nicaenus Nuntius Apostolicus.

N. 3872.

Otrzymaliśmy z Wys. c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie pod datą 28 września 1891 l. 9612|pr. następujące pismo:

Doszło do mojej wiadomości, że podczas zamknięcia roku szkolnego rozdzielano w niektórych miejscowościach pomiędzy młodzież szkolną książki do nabożeństwa, w których zamiast Modlitwy za Najjaśniejszego Pana, znajduje się takaż modlitwa za cara Aleksandra III. Książki te drukowane w Warszawie są do nabycia w handlach. Zarządziwszy z mej strony co należy w celu uchylenia takich książek od używania na nagrody szkolne, uważam sobie za obowiązek zawiadomić o tem Najprzewielebniejszy Ordynaryat Biskupi z uprzejmą prośbą o wydanie stósownych zarządzeń do Duchowieństwa, ażeby wpływało na usunięcie powyższej modlitwy z książek do nabożeństwa, lub na stósowne poprawienie jej tekstu.

Lwów, dnia 28. Września 1891.

Badeni.

W myśl tejże odezwy wzywamy Wielebne Duchowieństwo, aby wpłynęło na uchylenie podobnych książek jako nagród dla dziatwy szkolnej, a jeżli je spostrzeże w ręku młodzieży, by roztropnie usunęło tego rodzaju modlitewniki wskazując na wydane i Naszą aprobatą zaopatrzone książeczki do modlenia, której wydawcą jest X. Gadowski.

N. 3480.

O międzynarodowej wystawie dzieł muzycznych i teatralnych w Wiedniu w 1892 odbyć się mającej.

Z Wys. c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie pod d. 27. sierpnia 1891 l. 8535 otrzymaliśmy następujące pismo:

W roku 1892 odbędzie się w Wiedniu międzynarodowa wystawa dzieł muzycznych i teatralnych. Wystawa ta ma się składać z działu fachowego i z szczegółowego działu przemysłowego. Pierwszy dział ma przedstawić historyczny, artystyczny i techniczny rozwój muzyki i teatru, zaś szczegółowy dział przemysłowy ma obejmować wszystkie do uprawy muzyki i teatru służące utwory przemysłowe.

Ponieważ w posiadaniu kościołów i korporacyj duchownych znajdują się liczne *cenne dzieła muzyki z dawnych czasów, instrumenta*, tudzież dzieła *literatury i biograficznych zabytków*, które przyczyniłyby się niewątpliwie do przedstawienia dokładnego obrazu co do rozwoju muzyki w Austryi, przeto ze względu na ściśle naukowy charakter historycznej wystawy muzyki mam zaszczyt w myśl reskryptu J. E. Pana Ministra wyzn. i ośw. z d. 29. lipca b. r. l. 13802 zwrócić uwagę Najprzewielebniejszego Ordynaryatu na powyższą wystawę i upraszać o obesłanie jej zabytkami muzycznymi, o ile one znajdują się w tamt. dyecezyi względnie w klasztorach.

Lwów, 27. sierpnia 1891. ***Badeni.***

Stósownie do tego wezwania polecamy Rządcom parafij i klasztorów w Dyecezyi istniejących, aby, jeźli gdzie jakieś cenne dzieła muzyczne lub instrumenta muzyczne znajdują się, takowe z dokładnym opisem ich treści i zewnętrznej formy oraz wyszczególnieniem imienia i nazwiska posiadacza takowych, do Biskupiego Konzystorza przysłali i w ten sposób przyczynili się do osiągnięcia wzniosłego celu wspomnianej wystawy.

N. 2642.

Kazania X. Pelczara na niektóre Święta N. M. Panny

Część druga *(napisał X. Józef Pelczar, Dr. T. ect.).*

Zalecając tę drugą wiązankę kazań ks. Dr. Józefa Pelczara, musielibyśmy powtórzyć to samo, cośmy powiedzieli o pierwszej części w r. 1889 w Kur. XV. Jak wtedy tak i teraz czcigodny Autor w tym trudnym przedmiocie, jaki zawsze nastręczają mowy o Najświętszej Pannie, dowodzi gruntownej nauki połączonej z pobożnem namaszczeniem. Dodać należy, że w tej drugiej części traktuje kaznodzieja mniejsze święta Matki Boskiej i po treściwem wyjaśnieniu przedmiotu święta trafnie przechodzi do tematu pozostającego w najbliższym związku z tymże przedmiotem — tak np. na święto Zaślubin N. M. P. mówi o tem, że Marya jest mistrzynią dusz w świecie żyjących. Styl potoczysty, język we wyrażeniach swojski i szlachetny, teksty z pisma św. i Ojców Kościoła trafnie podobierane, wielka obfitość przykładów tak z historyi naszego narodu jak i zkądinąd zaczerpniętych zalecają tę nową pracę jako wzorowy i bardzo pożyteczny podręcznik dla kaznodziejów, chcących należycie głosić chwałę Królowej Nieba.

Zwraca się uwagę na NAKŁADY KSIĘGARNI KATOLICKIEJ w POZNANIU.

Od 1. Stycznia 1891 roku wychodzi tom VIII

Biblioteki Kaznodziejskiej pod redakcyą X. Stagraczyńskiego i obejmuje kazania na wszystkie niedziele i święta całego roku. Dzieło to ukazuje się w dwumiesięcznych zeszytach i kosztuje w prenumeracie 4 złr. już z przesyłką. Dawniejsze tomy Bibl. Kaznodz. jak I. V. VI. i VII. są jeszcze do nabycia po 5 złr. za tom.

Nauki katechizmowe X. Stagraczyńskiego zostały obecnie ukończone w pięciu tomach, których cena razem 12 złr. wynosi. Pojedyncze tomy sprzedają się po 2 złr.. 75 ct.

X. Goffinego, Książka do Nauki i Nabożeń. wydana przez X. Dr. Lewickiego, obejmuje wykład wszystkich lekcyi i ewangelii na cały rok, wykład Mszy św. i t. p. nauki; kosztuje w najtańszej oprawie 2 złr. 30 ct.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu z illustracyami wydane we wyjątkach z komentarzem Menochiusza przez X. Prob. Perlińskiego. Wielkie 4-to, druk wyraźny; dzieło to co dopiero ukończonem zostało, całość kosztuje 11 złr. 50 ct. z oprawą 15 złr.

Wszystkie wymienione tutaj książki nabyć można *w Księgarni Katolickiej w Poznaniu, ul. Wodna 25.*

Polecając Wielebnemu Duchowieństwu wyżej wymienione nakłady księgarni katolickiej w Poznaniu, dodajemy:

1) ***Biblioteka kaznodziejska*** dostarcza kazań z treścią przeważnie praktyczną, tematy są trafnie dobrane, należycie wyzyskane, z zastósowaniami do potrzeb życia codziennego. Podziały i podpodziały, logicznie ze sobą powiązane, ułatwiają wielce zrozumienie i spamiętanie rzeczy.

2) ***Nauki katechizmowe*** więcej się jeszcze zalecają, jako będące bardzo na czasie, kiedy i u tak zwanej inteligencyi panuje gruba niewiadomość pierwszych prawd i zasad religijnych. Ks. Józef Stagraczyński sumiennie się z pracy niełatwej wywiązał, cokolwiek znalazło się w nauce o Sakramentach u złotoustego Skargi dosadnego i charakterystycznego, to zebrał i umiejętnie spożytkował. Szczególniej polecamy tom Vty, w którym są wyborne nauki (przeszło 20) o sakramencie Pokuty, o ostatniem Namaszczeniu, o sakramencie Kapłaństwa i Małżeństwa.

3) ***Pismo św.*** z opuszczeniem miejsc zbyt trudnych do zrozumienia, jak i do czytania nie dla każdego bezpiecznych, jest wiernym przedrukiem tłómaczenia ks. Wujka, z komentarzem Menohiusza według przekładu ks. biskupa Kozłowskiego. Wydanie piękne, ozdobne, oprawa śliczna. Tak wydane pismo św. może stanowić najpożądańszą i najpożyteczniejszą książkę do czytania, pierwszą perłę biblioteki domowej.

WYKAZ

datków na restauracyę Kościoła Katedralnego

w czasie od 15 Czerwca 1891 do dnia 8 października 1891.

(Ciąg dalszy do Kurrendy X. z r. b.)

Parafie: Łęki dólne 8 złr. — Chomranice 11 złr. 90½ ct. — Wielogłowy 5 złr. 8 ct. — Ujanowice 3 złr. 29 ct. — Nowy Sącz 8 złr. 31 ct. — Rzezawa 6 złr. — Trzęsówka 4 złr. — Poremba radlna 3 złr. — Cmolas 10 złr. — Ptaszkowa 5 złr. — Mielec 2 złr. — Borzęcin 6 złr. — Kolbuszowa 7 złr. 30 ct. — Tylmanowa 3 złr. 80 ct. — Iwkowa 5 złr. 5 ct. — Uczniowie 2 klasy wydział. szkoły w Tarnowie 1 złr.

12 ct. — Alumni Seminaryum dyec. 69 złr. — Wny Szumski 10 złr. — X. Adolf Albin 10 złr. — Kancelarya parafialna w Tarnowie 156 złr. 70 ct. — *Med. Dr. Włodzimirz Skowroński* prymaryusz szpitala powszechnego w Tarnowie 50 złr. — *JO. książę Eust. Sanguszko*, Marszałek kraju 500 złr. — Nauczyciel Jan Ciejka 5 złr. — *Med. Dr. Jan Mecger* 5 złr. — *Med. Dr. Józef Walczyński* 15 złr. — Dębicki Roman z Mielca 10 złr. *X. Jakób Przybyło 1000 złr. — X. Dr. N. 400 złr. — X. Stanisław Jaglarz 100 złr.* — X. Ignacy Sablik pr. z Regulic (dyec. krakowska) 15 złr. — *X. Jan Rosner 300 złr.* — Składka w Brzesku 27 złr. 23 ct. — *Hr. Jan Stadnicki z Wielkiej Wsi 50 złr.* — X. Figiel 5 złr. — Schmiritzowa Karolina 5 złr. — Józef Pinkiewicz 1 złr. 50 ct. — Mikołaj Biestek i Julia Brudna 3 złr. — Michał Rodziński, organista z Mikluszowic 10 złr.— X. Krupiński 5 złr. — X. Maryniarczyk 7 złr. — *X. kan. Dr. Tylka 15 złr. — X. Szambelan Gabryelski 1000 złr. — Hr. Karol Raczyński 1000 złr. — Ignacy Pieniążek 200 złr.* X. Ignacy Dziubakowski 10 złr. — X. Gawłowicz 30 złr. — Z Dekanatu Radomyskiego 20 złr. — Antoni Kural z Uszwi 10 złr. — Emilia Brzozowska 25 złr. — Agnieszka Mikulska 10 złr.—Kottasowa 5 złr. — X. Kazimierz Kozak 5 złr.— X. Rodziński z Iwkowej 25 złr.— p. Leszczyński kupiec w Tarnowie 5 złr. — Karol Piskorz ze Stanisławowa 10 złr. — Emil Piskorz z Przemyśla 10 złr. — *X. Jan Kozak 50 złr.* — X. Kahl 20 złr. — *X. kan. Leśniak 30 złr.* — Mieczysław Artfiński 10 złr. — X. Jan Wróbel 5 złr. — X. Kocańda 9 złr. — *Burmistrz miasta Tarnowa Witold Rogoyski 50 złr. — X. Wojciech Bobek 250 złr.* — X. Michał Owsianka 10 złr. — X. Michał Rozmus 5 złr.

WYKAZ

sprawionych rzeczy do kościołów i plebanij w DEKANACIE STAROSANDECKIM w latach 1889 i 1890.

1) ***Barcice.*** Za wybudowanie tymczasowej Kaplicy i plebanii konkurencya spłaciła Zarządowi dóbr w Rytrze ostatnią ratę długu 245 złr. — Na cmentarzu postawiono nowy dębowy Krzyż, i nową bramę dębową. — Ozłocono puszkę na Sanctissimum. Dano nowe podłogi na plebanii i na wikaryówce. Zalesiono 1. morg lasu pleb. Założono ogród owocowy i wsadzono 120 szczepków. Plebanię i wikaryówkę w znacznej części zrestaurowano. NN. darowali poduszkę, dwie komeszki dla ministrantów i cztery obrusy ręcznej roboty na ołtarz.

2) ***Biegonice.*** Do kościoła sprawiono ornat czerwony za 27 złr. ze składek; sukienkę na puszkę dar. N. i poduszka na Ołtarz W. dar. N. Na plebanii pobito część dachu kosztem 20 złr. i 2 boiska w stodole kosztem 8 złr.

3) ***Muszyna.*** Sprawiono do kościoła ławki modrzewiowe za 192 złr. — dwa konfessyonały z twardego drzewa za 100 złr.— 2 drzwi dębowych do zakrystyi 74 złr. baldachim za 150 złr. — X. Proboszcz z własnych funduszów feretron za 87 złr., tenże X. proboszcz swoim kosztem wystawił nowy mur około kościoła za 170 zlr.

4) ***Nawojowa.*** Do kościoła Statuę M. B. z Lourdes za 53 złr. i feretron za 110 złr. (ze składek).— X. pleban ze swoich funduszów odnowił za 24 złr. 12 lichtarzy, pozłocił pacyfikał, turybularz i Krzyż ołtarzowy za 29 złr. — Sprawił sukienkę na puszkę za 12 złr., Mszał za 12 złr. i albę nową. — Hr. Stadnicka darowała ornat biały, sukienkę na puszkę i 3 pokrowce na ołtarze; Siostry Dominikanki dwie stuły; p. Horodyńska obrus na ołtarz. Celem rozszerzenia cmentarza kupiła konkurencya 2½ morgów pola za 416 złr. Taż konkurencya wymurowała nową plebanię kosztem 6843 złr. i postawiła budynki gospodarcze 1156 złr., do budowli tych przyczynił się X. pleban datkiem 1150 złr. 29 ct.

5) ***Piwniczna.*** *Kosztem X. Proboszcza:* Sprawiono ornat czerwony, ornat biały, lampę Guillona, 22 purykaterzy, 1 bursę, przebudowano na folwarku plebańskim stodołę za 159 złr. 37 ct.; dano okna podwójne do mieszkania na folwarku za 57 złr. 15 c., założono ogród przy wikaryówce i wsadzono 40 szczepków. Zaś z dobrowolnych składek i *datków parafian:* postawiono W. Ołtarz za 1100 złr. 75 ct., 12 świeczników za 36 złr. 38 ct., Statuę N. M. P. do W. Ołtarza za 150 złr., lichtarz pod paschał za 8 złr., dwa małe lichtarze za 3 złr. — Krzyż metalowy za 8 złr.—*X. Franciszek Kuźniarowicz* sprawił turybularz za 25 złr. — p. Marciszewski ampułki za 3 złr. — p. Józefa Pasiut, nauczycielka umbraculum za 28 złr.—p. Błotnicka ornat biały za 35 złr. i stułę, 20 puryf., 10 korporał. — Magistrat miasta nowym murem otoczył cmentarz umarłych, zbudował poręcze na szkarpie plebańskiej i mostek przed wikaryówką.

6) ***Stary Sącz.*** Proboszcz własnymi funduszami: odnowił bramy do 2 kaplic w kościele, sprawił ornat czarny, ornat zielony, 2 obrusy na W. ołtarz, 2 komeżki dla ministrantów, zasłonę na ołtarz, odnowił umbraculum, nakrycie na ambonę, 6 kanonów, baldachim, 3 stuły do koafessyonału, zegar do zakrystyi, vasculum pro infirmis, obraz olejny Najśw. Rodziny, skrzynkę dekanalną, konfessyonał, wydawszy na to wszystko 413 złr. 25 ct. — Pani Ostrowska lampę przed ołtarz N. M. P. Różańcowej za 50 złr.— p. Anna Młyńska 8 lichtarzy na ołtarz M. B. Różańcowej 125 złr. — P. Marcin Młyński obraz Serca Jezusowego za 200 złr. — Ze składek dobrowolnych sprawiono Mon-

strancyę za 340 złr. i odnowiono ołtarz M. B. Różańcowej za 520 złr. — Konkurencya naprawiła plebanię kosztem 400 złr.

7) ***Żeleźnikowa.*** Ze składek sprawiono kapę białą za 65 złr.; Trzech parafian z Myślca sprawili kapę czerwoną za 70 złr. — Naprawiono trzy zużyte ornaty kosztem 35 złr. 13 ct. — Kupiono lampę przed Wielki Ołtarz za 30 złr. — X. Paweł Jende naprawił bieliznę kościelną kosztem 78 złr. 32 ct.

Piis ad aram precibus commendantur:

anima p. m. ***Iosephi Rafacz,*** anteacti parochi de Olszówka, qui die 22 Iulii, Sacramentis munitus, aetatis anno 69 et sacerdotii 41. obiit, Societati precum pro felici morte ***adscriptus.***

anima p. m. ***Andreae Kadlubek,*** anteacti Parochi in Jazowsko, qui Vetero Sandeciae, die 9. Augusti, repente e vivis sublatus, anno aetatis 75, sacerdotii 46.

E Consistorio Episcopali.

Tarnoviae, die 10. Octobris 1891.

IGNATIUS
Eppus.

Walczyński
Cancellarius.

W drukarni Józefa Styrny w Tarnowie 1891. Nakładem Kleru Dyecezalnego.